

 Sundhedsstyrelsen

Årsrapport 2014

Forord

Kurserne for praktiserende læger og yngre læger er velbesøgte, og månedsbladet bliver fortsat flittigt læst og kommenteret.

IRF's stormøde i januar 2014 havde temaet *"Er den frie ordinationsret ved at blive kvalt? »Off-label« brug – skandale eller nødvendighed?"* Endnu engang var stormødet velbesøgt med bred deltagelse af både fagfolk, patienter, myndigheder, presse, interesseorganisationer, lægemiddelindustri m.v. Debatten på mødet var livlig, og stormødet viste, at IRF stadig har en vigtig plads som debatskabende aktør på lægemiddelområdet.

Også i 2014 deltog IRF på Lægedage, denne gang som en del af Sundhedsstyrelsens stand, hvilket fungerede fint, og der var stor interesse for IRF's produkter.

Traditionen tro har IRF afholdt to møder for de regionale lægemiddelkonsulenter i maj og oktober samt været i løbende dialog omkring samarbejdet og konkrete projekter hen over året. På forårsmødet var hovedtemaet antibiotika, og det gav anledning til en interessant debat. Efterårsmødet var dedikeret til vores kollega, Bjørn Krølner, som vi netop havde mistet. Mødet havde fokus på behandlingsmål ved hypertension, et emne som Bjørn havde sat kvalificeret og kritisk fokus på kort tid før sin død.

I 2014 afsluttede vi en proces med en opdatering af IRF's strategi og produktportefølje. Strategiprocesen involverede workshops internt i IRF, en spørgeskemaundersøgelse og kvalitative interviews blandt alment praktiserende læger samt øvrige interessenter og mundedde ud i rapporten *"Udvikling af en ny strategi for IRF"*. Rapporten fremlagde bl.a. en række anbefalinger og tre strategiske indsatsområder, som IRF fremadrettet vil arbejde videre med. For mere information kan rapporten læses på IRF's hjemmeside.

Jeg vil gerne sige en stor tak til IRF's medarbejdere som med stort engagement og faglighed har ydet en flot indsats i 2014 for at fastholde det flotte niveau i vores kerneaktiviteter.

Med venlig hilsen,

Søren Brostrøm
Enhedschef

Bjørn Krølner (1948-2014)

Vor kollega Bjørn Krølner sov stille ind den 13. september 2014. Bjørn havde været syg i længere tid, men havde alligevel overskud til sine opgaver på IRF, som han varetog næsten til det sidste. Bjørn var altid en fornøjelse at arbejde sammen med, og han besad en stor og utrættelig kompetence for kritisk vurdering af lægemidler. Før han kom til IRF, havde Bjørn i en årrække arbejdet som amtslig lægemiddelkonsulent, han havde været redaktør for Månedsskrift for Praktisk Lægegerning, og han havde siddet i Registreringsnævnet for lægemidler. Ved siden af alle disse aktiviteter passede Bjørn sin praksis i det københavnske nordvest-kvarter. Gennem hele sin karriere kæmpede Bjørn for en mere rationel anvendelse af lægemidler. Med sin skarpe kritiske sans, store viden og brede erfaring efterlader Bjørn et fagligt tomrum på IRF, som vi vil gøre vores bedste for at udfylde. Bjørn var en meget afholdt kollega på IRF og i Sundhedsstyrelsen, hvor han bidrog med skarp humoristisk sans og stort nærvær. Han vil blive savnet.

Fakta om IRF

IRF arbejder for at fremme rationel farmakoterapi og forbedre uhensigtsmæssige ordinationsvaner gennem afbalanceret information om den lægemiddelbehandling, som giver den største effekt, de færreste og mindst alvorlige bivirkninger til den lavest mulige behandlingspris. IRF vil være en foretrukket og troværdig kilde til aktuel information om fornuftigt valg af medicin i almen praksis.

Den primære målgruppe for IRF er de alment praktiserende læger. Andre relevante målgrupper er andre praktiserende speciallæger og sygehuslæger, hvis lægemiddelordinationsvaner IRF ønsker at påvirke, samt farmaceuter, kliniske farmakologer og andre, som arbejder med rationel farmakoterapi i regionerne, på apotekerne og sygehusapotekerne. De regionale lægemiddelkonsulenter er ligeledes en vigtig samarbejdspartner.

Grundlaget for IRF's arbejde:

Arbejdet med rationel farmakoterapi varetages i IRF i Sundhedsstyrelsen. Der lægges vægt på:

- At det ikke er muligt at drage IRF's faglige uafhængighed, integritet og troværdighed i tvivl
- At IRF's arbejdsgange er dokumenterede og transparente samt forankret i anerkendte videnskabelige metoder i videst mulig omfang

IRF's daglige ledelse varetages af en sektionsleder, der refererer til enhedschefen for Sygehuse og Beredskab i Sundhedsstyrelsen. IRF rådgives af et rådgivende udvalg, som består af repræsentanter for relevante offentlige og private organisationer.

Repræsentanter i IRF's rådgivende udvalg:

- Sundhedsstyrelsens direktør
- Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
- Danske Regioner
- Kommunernes Landsforening
- Lægeforeningen
- Apotekerforeningen
- Forbrugerrådet
- Lægemiddelindustriforeningen
- Industriforeningen for Generiske Lægemidler
- Danske Patienter

Faste aktiviteter

IRF har i det forgangne år fortsat sine faste aktiviteter i form af månedsbladet, *Rationel Farmakoterapi*, skriftlig information via irf.dk, kurser og andre undervisningsaktiviteter. I det følgende gives en oversigt over de forskellige aktiviteter. Alle publikationer kan findes på irf.dk.

Månedsbladet Rationel Farmakoterapi

Månedsbladet distribueres i trykt version (oplag: 25.100) til alle læger sammen med Ugeskrift for læger samt elektronisk til modtagerne af IRF's nyhedsbrev fra irf.dk. Der har samlet været 10 udgivelser i 2014.

Nedenfor ses en oversigt over emner i månedsbladet i 2014.

Måned	Tema
Januar	Medicin til børn – praktiske anbefalinger til almen praksis
Februar	Trafik og lægemidler
Marts	Antibiotika til børn – anbefalinger til almen praksis
April	Lægemidler og amning
Maj	Praktisk smertebehandling til børn og unge
Juni	ADHD hos børn og unge – en fortsat udfordring
August	Seponering af medicin og brug af GLP-1 analoger ved behandling af diabetes mellitus type 2
Oktober	Behandling af akne med fokus på antibiotika og resistens: Hvordan kan vi reducere forbruget?
November	Inhalationsmedicinsk behandling af kronisk obstruktiv lungesygdom
December	Gode råd om AK-behandling og HPV-vaccine til drenge

Præparatanmeldelser

IRF anmeldte 13 nye lægemidler markedsført i 2014. Alle konklusioner oversættes til engelsk.

Følgende præparater blev anmeldt i 2014:

- Adasuve (loxapin)
- Adenuric (febuxostat)
- Alea Comp (olmesartan, hydrochlorthiazid og amlodipin)
- Invokana (canagliflozin)
- Jardiance (empagliflozin)
- Mirvaso (brimonidin)
- Priligy (30 mg eller 60 mg dapoxetin)
- Relvar Ellipta (fluticasonfuroat/vilanterol)
- Spedra (avanafil)
- Striverdi Respimat (olodaterol)
- Ultibro Breezhaler (indacaterol/glycopyrronium)
- Urizia (6 mg solifenacin/0,4 mg tamsulosin)
- Vipidia (alogliptin)

Studieanmeldelser

IRF har publiceret fem anmeldelser af videnskabelige studier jf. oversigten nedenfor.

Studieanmeldelser i 2014:

- Shared care ved depression
- Er injektion af depotsteroid ved høfeber risikabelt?
- Udsættelse af antibiotisk behandling ved luftvejsinfektioner
- Styrer vores forventninger behandlingseffekten?
- TIOSPIR studiet

Den Nationale Rekommandationsliste

Grundet begrænsede ressourcer er der i 2014 ikke sket opdatering af Den Nationale Rekommandationsliste. Området opprioriteres i 2015. Der er igangsat en plan for opdatering af hovedparten af terapiområder og baggrundsnotater.

Mave-tarm (A02 og A06)

Opdateret: 12. februar 2009

Diabetes og anoreksika (A08 og A10)

Opdateret: 30. april 2008, 3. november 2008 og 13. oktober 2011.

Blod (B01 og B03)

Opdateret: 1. juli 2013.

Hjerte-kredsløb (C01-C10)

Opdateret: 7. marts 2011.

Hud (D01, D07 og D11)

Opdateret: 11. maj 2009.

Kønshormoner (G03) og urinveje (G04)

Opdateret: 15. juni 2010.

Antibiotika (J01)

Opdateret: 12. februar 2009

Midler mod svampeinfektioner (J02)

Opdateret: 6. juli 2009

Midler mod knoglesygdomme (M04)

Opdateret: 5. august 2009.

Smerter og gigt (M01, M04, N02)

Opdateret: 27. oktober 2011

Neurologiske sygdomme (N03 og N04)

Opdateret: 6. juli 2009

Psykofarmaka (N05 og N06)

Opdateret: 16. juni 2010.

Respirationsmidler og rygestop (R01-R06)

Opdateret: 6. juli 2009 og 3. august 2010

Midler til rygeophør: opdateret 10. juni 2010.

Andre skriftlige publikationer

IRF orienterer løbende om nyheder med generel interesse som fx meddelelser om nye bivirkninger, patentudløb samt kommentering af udmeldinger om lægemidler i dagspressen.

Nyheder på irf.dk i 2014:

Hvad er behandlingsmålet ved hypertension?

Patentudløb på escitalopram

Smertebehandling af børn og unge

Spironolacton - stadig kun til systolisk hjertesvigt NYHA klasse III-IV

Antibiotika til børn

Skal metformin kombineres med DPP-4-hæmmer?

Falske forudsætninger for forsøgspersoner?

Fakta om hjemmesider og nyhedsbreve

IRF's elektroniske nyhedsbrev udsendes løbende og anvendes blandt andet til at orientere om nyt materiale lagt på irf.dk eller promovering af IRF's møder, kurser eller andet.

Modtager af nyhedsbrev fra irf.dk ultimo 2014: 7.028

Udsendte nyhedsbreve fra irf.dk i 2014: 14

Unikke besøgende på irf.dk per måned i 2014: ca. 19.000

Top 3 over mest læste nyhedsbreve i 2014*:

1	Nyhed fra d. 21. maj 2014 Spironolacton og hjerteinsufficiens Smertebehandling af børn og unge Er injektion af depotsteroid ved høfeber risikabelt? Udsættelse af antibiotisk behandling ved luftvejsinfektioner	7.792
2	Nyhed fra d. 10. november 2014 Inhalationsmedicinsk behandling af kronisk obstruktiv lungesygdom	7.416
3	Nyhed fra d. 6. januar 2014 IRF Stormøde 2014 Er den frie ordinationsret ved at blive kvalt? Off-label brug – skandale eller nødvendighed?	7.134

* Dette er beregnet ud fra hvor mange, der har åbnet nyhedsbrevet.

Top 10 for de mest sete artikler på irf.dk i 2014:

1	Circadin (melatonin) (præparatanmeldelse, arkiv)	8.678
2	Urinvejsinfektioner hos ældre (Månedssbladet 2011)	7.497
3	Antibiotika til systemisk brug (National Rekommandationsliste)	6.671
4	Spørgsmål og svar om statinbehandling (vejledning)	5.418
5	Circadin (melatonin) (præparatanmeldelse, arkiv)	5.835
6	Vagifem (præparatanmeldelse)	4.639
7	Vejledning ved skift mellem antidepressiva (skifteliste)	4.314
8	Midler mod blodpropper (B 01) (National Rekommandationsliste)	3.728
9	Pas på med smerteplastre (Månedssbladet 2010)	3.359
10	Spørgsmål og svar om hormonel kontraception og trombose (FAQ)	3.208

Samarbejde med regionale lægemiddelkonsulenter

Traditionen tro afholdt IRF to møder med de regionale lægemiddelkonsulenter i henholdsvis maj og oktober 2014. Emnet for forårsmødet i maj var: *"Er vi på vej ind i den post-antibiotiske æra?"*, mens temaet for efterårsmødet i oktober var: *"Hvad er behandlingsmålet ved hypertension?"*

IRF deltog også i de regionale lægemiddelkonsulenters ERFA-gruppe, de tværregionale grupper vedrørende basislisten.dk og medicingennemgang.

Kurser for læger

I 2014 blev der afholdt i alt 24 kurser inden for ni terapeutiske emner med i alt 653 deltagere.

Nedenfor ses kursussemnerne i 2014.

Emne	Antal kurser
ADHD og psykoser hos voksne – opgaver for almen praksis	4
Angst og depression – rationel diagnostik og behandling	2
Antibiotika – behandling af infektioner i almen praksis	4
Antitrombotika – junglen	4
Geriatrici – hvordan håndteres medicinsk behandling hos ældre?	2
KOL-behandling i almen praksis	2
Medicingennemgang i almen praksis – tag praksispersonalet med	2
Pædiatri – rationel farmakoterapi hos børn	2
Urinveje – behandling af urinvejssymptomer hos både kvinder og mænd	2

Foredrag, undervisning og debatskabende aktiviteter

Årets stormøde for offentligheden med 295 deltagere havde temaet: *"Er den frie ordinationsret ved at blive kvalt? Off-label brug – skandale eller nødvendighed?"*, hvor IRF ønskede at skabe debat omkring brugen af lægemidler til off-label brug og lægernes frie ordinationsret. Efter oplæg fra diverse interessenter på området, blev emnerne debatteret blandt deltagere fra myndigheder, fagfolk, lægemiddelindustri og patientforeninger.

I slutningen af november 2014 besøgte IRF Bornholm med henblik på at undervise øens læger i rationel farmakoterapi og informere om IRF's faste aktiviteter og udvalgte publikationer.

IRF's informationsindsats om oral antikoagulansbehandling

IRF udarbejdede i efteråret 2014 en informationsindsats om oral antikoagulansbehandling, som var rettet mod almen praksis. Formålet med indsatsen var at skabe fornyet fokus på den forhøjede blødningsrisiko ved samtidig behandling med Hjertemagnyl (acetylsalicylsyre) og Marevan (warfarin) samt at gøre opmærksom på, at warfarin stadig anbefales ved atrieflimren.

Informationsindsatsen omfattede:

- en folder til alle alment praktiserende læger i Danmark
- en folder til patienter med atrieflimren i almen praksis
- en folder til patienter med atrieflimren på landets apoteker
- en informationsvideo til skærmskots på landets apoteker

Lægedage

IRF deltog for 13. gang på Lægedage i Bellacenter i uge 46, hvor Sundhedsstyrelsen var repræsenteret på en samlet stand. Udover rationel farmakoterapi var temaet for standen: samarbejde mellem almen praksis og kommunerne om forebyggelse og akutfunktioner i hjemmesygeplejen.

Der var i alt 2.828 læger og praksispersonale tilmeldt konferencen, hvoraf ca. 44 % var praktiserende læger og ca. 36 % var praksispersonale. Materialet til uddeling fokuserede primært på IRF's informationsindsats vedr. information om antikoagulansbehandling (AK-behandling) ved atrieflimren, redskaber til medicingennemgang samt reklame for kursusfladen i 2015.

Der var overvældende efterspørgsel efter informationsmaterierne om AK-behandling. Mange havde set annoncerne i Dagens Medicin, Månedsskriftet og Ugeskrift for Læger og glædede sig til at modtage materialet.

Vurderet ud fra standpersonalets tilbagemelding og mængden af uddelt materiale betragtes standen som velbesøgt. IRF's arbejde og produkter blev mødt med mange positive tilbagemeldinger, og der var stor opbakning til at fortsætte med den eksisterende produktportefølje.

Som tidligere år deltog enkelte af de regionale lægemiddelkonsulenter skiftevis på standen.

Eksternt og internt samarbejde på lægemiddelområdet

IRF samarbejder i bredt omfang med andre aktører på lægemiddelområdet. I 2014 har konkrete tiltag været deltagelse i:

- Rådet for Anvendelse af Dyr Sygehusmedicin
- DSAM's koordinationsgruppe for kliniske vejledninger
- Redaktionskomiteen for Nyt Om Bivirkninger
- Styregruppen for Dansk Reumatologisk Database – DANBIO
- Sundhed.dk's kontaktperson-netværk
- Det Nationale Antibiotikaråd
- Faglige forretningsudvalg pro.medicin.dk
- Kursus i Datafangst og funktionalitet – for systemhuse og ambassadører, DAK-E

I 2014 har IRF desuden særligt deltaget i udviklingen af de nationale kliniske retningslinjer for udredning og behandling af ADHD hos voksne samt bipolar lidelse.

Ansatte

Den interne medarbejderstab omfattede i 2014: en sektionsleder, en speciallæge i klinisk farmakologi, to farmaceuter, en kandidat i folkesundhedsvidenskab, en sekretær, en studentermedhjælper og en lægekonsulent.